

Rijksmuseum Boerhaave heropent

Rijksmuseum Boerhaave presenteert volgende week bij zijn heropening drie zalen over ziekte en gezondheid. Bezoekers ervaren er aan de hand van de geschiedenis van de geneeskunde dat beter worden niet vanzelfsprekend is.

Fotografie: Harmen de Jong

1. 'Ziekenzaal' met bedden vol oude objecten en scherpjes waarop achtergronden en aanvullingen te zien zijn.
2. Sterke magneet die metaalsplinters uit ogen haalt, 1925-1950.
3. Onderwijsdoos met glazen ogen met allerlei soorten pathologie, 1800-1850.

Wat doet een museum als het voor een grondige renovatie anderhalf jaar dicht moet? Rijksmuseum Boerhaave in de Leidse binnenstad greep deze gelegenheid aan om de opstelling volledig te vernieuwen. Terwijl in het eeuwenoude klooster nieuwe bedrading, kozijnen en een klimaatsysteem werden aangebracht, verfrist conservator Mienke te Hennepe de rijke collectie. Sinds de oprichting in 1928 had de 'schatkamer van wetenschap en geneeskunde' haar medische pronkstukken – zoals de microscoop van Antoni van Leeuwenhoek – her en der tussen andere juwelen uit de wetenschapshistorie staan. 'Nu hebben we voor het eerst drie zalen volledig gewijd aan ziekte en gezondheid. Geneeskunde

besloeg altijd al een derde van ons depot, maar nu krijgen de ontdekkingen rond aandoeningen en genezing die ruimte ook in de vaste expositie', zegt Te Hennepe. In drie zalen – een ziekenzaal met bedden over bijvoorbeeld pathologie en radiotherapie, een laboratorium met aandacht voor tropenziektes en een ruimte gewijd aan medisch-ethische vragen van de toekomst – wordt duidelijk dat beter worden niet vanzelfsprekend is en zeker niet was. De patiënt krijgt een gezicht met projecties van oude zaalfoto's op de muren. Bezoekers kunnen zelf ook meedoen: patiëntverhalen luisteren, een hartafwijking opsporen op een pop, zich bekwamen in vaardigheden voor een kijkoperatie en stemmen over medische dilemma's.

Bezoekers kunnen een hartafwijking opsporen op een pop

4. Vitrine met papier-maché modellen van de stadia van een zwangerschap gemaakt door de Parijse arts Louis Auzoux (1797-1880). Close-up van een embryo in de achtste maand.
5. Anesthesiemasker (1848) dat kon worden gevuld met chloroform. De narcose werd geïntroduceerd door tandartsen, te zien aan het afneembare mondstuk.
6. Trepanneerboor en ander chirurgisch materiaal, 1725-1775.

7

7. Op beademingsmachine 'de ijzeren long' (1945-1950) wordt een video geprojecteerd van de machine in gebruik. Een patiënte die als kind hierin lag, vertelt in een geluidsfragment over haar ervaringen.

8. Microscoop van Antoni van Leeuwenhoek, 1673-1723.

9. Ivoren anatomisch vrouwenfiguur met in haar buik een foetus en piepkleine organen, dat werd gebruikt voor onderwijs en als pronkstuk, 1650-1715.

8

9

WANNEER BEZOEKEN

De feestelijke heropening van Rijksmuseum Boerhaave is op zaterdag 16 december. Het museum is daarna geopend van dinsdag tot en met zondag, van 10.00 tot 17.00 uur.